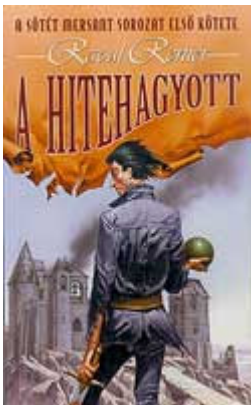

Az alábbi kiváló interjút a Scythe internetes honlap egyik szerkesztője készítette. A honlap azóta legjobb tudomásunk szerint megszűnt, és a riporter nevét sem sikerült megszereznünk. Az írásra a személyes archívumunkban akadtunk rá, teljesen véletlenül, és úgy gondoltuk, ez az interjú időtálló annyira, hogy érdemes legyen ebben a formában megjelentetni - mintegy archiválni, mivel a neten már nem lehet elérni. Az interjút eredeti formájában, változtatások nélkül közöljük.

Raoul Renier

Interjú a legkiemelkedőbb honi dark fantasy íróval

Raoul Renier (ejtsd: raul rönyié) nevével először a Rúna nevű fantasy & SF szerepjáték magazin 3., márciusi számában találkoztam, s egy életre meg is jegyeztem magamnak. Az a novellája később a *Hitehagyott* című regény nyitását adta. Ezen regény – valamint a *Kárhozott* című folytatás – főszereplője egy Sötét Mersant nevezetű, fekete mágiában és okkultizmusban meglehetősen jártas, nagyon különös ember. A történet a középkorban játszódik, leginkább francia területen – ma már tudjuk, hogy az *Ars Magica* szerepjáték-rendszer nagy hatással volt rá. A Mersant-saga egy csapásra kedvenc íróim egyikévé tette Renier-t; s mind máig a dark fantasy legnagyobb írói közt tartom számon. Utóbb megjelent munkái, melyek zöme az egyetlen életképes magyar fejlesztésű szerepjátékrendszer és fantáziavilág, a M.A.G.U.S. keretei között játszódik (avagy azt építik), úgy is mint az *Acél és oroslán* valamint a *Korona és kehely*, illetve a *Pokol* (hogy a számos itt-ott megjelent novelláról ne is beszéljek) is rendkívül igényesek voltak, és fő jellemzőjük, hogy kerülnek a fantasy megszokott elemeit, igyekeznek új színt, új megközelítést

hozni ebbe a sok esetben sajnos megkövesedett szabályoknak alárendelt, így megnevezésének értelmét is elvesztő műfajba. Szereplői nem tipikus fantasy hősök, hanem árnyalt jellemek, akiknek rossz oldalai, gyengéi épp úgy vannak, mint nagyszerű képességeik. És sokan még mind a mai napig nem tudják, hogy Raoul Renier nem franciaajkú kanadai író, hanem magyar férfiú. Ám ez nem jelenti azt, hogy ne lenne különös ember...

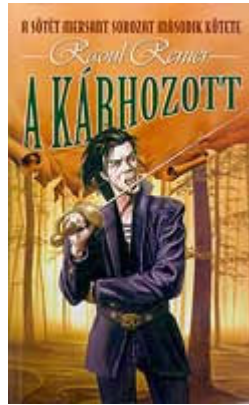
Kornya Zsolt a neve a mindennapi életben, és aki olvassa a Rúna magazint, jól ismeri így is. Jelenleg a Rúna szerkesztője, számos érdekfeszítő, nem is feltétlenül direkt szerepjátékba vágó témájú írás, publikáció szerzője, elég csak a halottidézés történelmi-irodalmi emlékeit boncolgató cikksorozatára gondolni. Emellett pedig nagyszerű fordító is, szerintem H.P. Lovecraft műveinek nem volt még avatottabb, mélyebb beleéléssel dolgozó fordítója hazánkban.

Ezt az interjút kb. 2 éve terveztem már elkészíteni, de valahogy sosem sikerült Zsolttal találkozni – igaz, bizonyos időszakokban lelkesedésem alábbhagyott, figyelmem másra koncentrált. Aztán egy szép napon besétáltam a Magitor boltba Pesten, kérdezősködtem erről-arról, aztán minden mindegy alapon feltettem a szokásos kérdést: Kornya Zsoltot ugyan nem lehetne-e valahogy utolérni. Erre kiderült, hogy a szimpatikus fiatalember, aki egynémely kérdésemre kimerítő válaszokat adott, maga az Író! Sikerült is időpontot egyeztetnünk, így egy szép 2000. májusvégi napon találkoztam Kornya Zsolttal, avagy Raoul Renier-vel, kedvenc kiskocsmájában, a Ferenciek teréhez közel. Zsolt egy kissé olyan ember benyomását kelti, mint aki nem egészen való ebbe a korba, öltözködése, eleganciája (na és tubákos szelencéje) alapján száz évvel korábbra raknám – de maga is bevallja, hogy szívesebben élne abban a korban...

A meglehetősen hosszú interjút rövidebb fejezetekre bontottam (nem túl körmönfont címekkel ellátva), a könnyebb befogadhatóság és áttekinthetőség kedvéért. Ajánlom figyelmébe minden gondolkodó embernek – hiszen messze nem csak fantasyról és szerepjátékról szól, sőt...

Sáskagyermek

Amikor találkoztunk, említetted, hogy éppen írsz valamit. Ez mi lesz?

Ez a következő M.A.G.U.S regény lesz. Sajnos van egy olyan rossz szokásom, hogy ahelyett, hogy befejeznék egy-egy trilógiát, a második kötet után elkalandozik az érdeklődésem, és elkezdek új ötleteket megvalósítani. Ez a következő ciklusomnak az első kötete lesz, az a címe, hogy *Sáskagyermek*. Egy M.A.G.U.S. regény, Yneven játszódik, de egy olyan korszakban, amivel nem nagyon foglalkoztak korábban. A kilencedik zászlóháború történetét dolgozza fel, tehát a Hetedkorban játszódik, amelyről mi magunk sem tudunk olyan renegeteget, mert kevés figyelmet szenteltünk eddig ennek az időszaknak. Na, ez kiváló alkalmat nyújtott nekem az egyik kedvenc szórakozásomhoz Ynev világával kapcsolatban: előszedek egy nem emberi fajt (mint például az orkokat korábban, akiket a farkasok alapján alkottam meg),

és megpróbálom kidolgozni őket, úgy, hogy teljesen logikusan legyen felépítve biológia, kultúra, lelki alkat. Sajnos a szerepjátékosok többségénél megfigyelhető egy olyan tendencia, hogy alapvetően ha példának okáért választhat akár szerepjátékban, akár netalántán irodalmi próbálkozásai vannak, novellahősnek vagy karakternek egy nem emberi fajt, akkor azt csak azért csinálja, hogy meglegyenek a bónuszai, és gyakorlatilag csúcscsüfű emberek, és kurta növésű, szakállas emberek, és brutális, kopasz, kiálló szemfogú emberek maradnak a történetükben. Hát nekem az egyik nagyon régi, és azt kell mondanom, sok élvezetet okozó elfoglaltságom az, hogy veszek egy nem emberi fajt, és megpróbálom a legelejétől, az alapoktól szépen logikusan fölépíteni, hogy hogyan gondolkodik, miben különbözik az emberektől, milyen a világhoz való viszonyulása. És minél idegenebb az illető faj – például az aquirokat nagyon élveztem – annál nagyobb örömet jelent nekem kidolgozni – csak hát ugye az aquirok nem egy faj, hanem sok-sok fajnak a maradéka... Visszatérve a regényem témájára, találtam viszont egy olyan értelmes fajt, ami nagyon-nagyon távol áll minden emberi- és emlős jellegű értelmes fajtól, sokkal idegenebb az emberi felfogás számára, mint akár az elfek, akár a törpék, akár az orkok, na ezek az aunok, azaz a sáskanép. Tehát ezek az adott esetben az AD&D Dark Sun verziójából is ismeretes sáskaharcosok, és az ő kultúrájukat dolgoztam ki magamnak merő szórakozásból. Aztán eszembe jutott, hogy erre lehetne egy nagyon szép regényt építeni. Tehát ez a regény, amin dolgozom jelen pillanatban, és már befejezés előtt áll. Azért *Sáskagyermek* a címe, mert muszáj vagyok természetesen emberi látószöveget biztosítani. A történet gyakorlatilag egy fiatal gyerek, Amir szemszögéből van elmondva, akit egy sáskafalka fogad örökbe és nevel föl, és akiből később az Északi Szövetség legendás tábornoka lesz, aki megnyeri majdan a zászlóháborút a Szövetségnek, de ez majd a második vagy harmadik kötet zenéje lesz 😊. Ez a könyv lényegében az ő gyermek- és serdülőkorát dolgozza föl. Mivel ennyire idegen ennek az egész fajnak a lelki- és érzélemlésvilága, a főhősből sajnos egy igen csúnya lelkinyomorék lesz, bár szerintem ezt az olvasók már megszokhatták tőlem 😊...

Mondod, hogy sáska: ez azt is jelenti, hogy a létező sáskának a biológiáját, miégységét is tanulmányoztad?

Egészen pontosan így indultam ki belőle. Elolvastam 2 vagy 3 könyvet az imádkozó sáskákról. Az orkok kidolgozását is úgy kezdtem annak idején, hogy a farkasokról olvastam könyveket. Utána jócskán benne is voltam egyébként a szószban, mert rájöttem, hogy annál antiszociálisabb lény, mint az imádkozó sáska, nem létezik... Abból interpolálni, hogy milyen lehet egy ilyen állatfajból kifejlődő értelmes lény... hát, szóval valami borzalom volt, ha csak úgy belegondoltam. Végeredményben a farkasok lelkivilágát nagyjából megértheti egy emberi fajú szemlélő. De az imádkozó sáska nem az a fajta sáskatípus, mint a vándorsáska, ami hatalmas rajokban közlekedik és lerágja a termést. Ha olyan szépen megnövelnénk – tehát emberi méretekre, vagy afőlé –, ahogy szerepel ugye Yneven, ami persze biológiai-fiziológiai lehetetlenség, akkor a világ legfélelmetesebb ragadozója lenne belőle. Az árnyékában eltörpülnének mindenféle tigrisek, oroszlánok és egyéb emlős ragadozók. Szóval természetesen egy pár helyen erőszakot kellett tennem a mindenféle dolgokon, hogy azért mégis értelmes lény legyen. Nagyon sokat tanultam a valódi sáskák viselkedéséből, etológiájából, biológiájából, és például az olyan apróságok, hogy pázás után a nőstény fölfalja a hímet, azok megvannak 😊...

Szintén a múltkor említetted, hogy éjjel szoktál írni. Ez technika, vagy valami más?

Alapvetően arról van szó, hogy éjszaka kevesebb külső behatás éri az embert. Most is itt ülünk ebben a presszóban, és behallatszik kintről az autók zúgása, adott esetben látogatók jönnek – én ugye nem vagyok pesti, de itt, a Valhalla pesti irodájában dolgozom, és olyankor itt is lakom, és ugye akkor az irodának a mindennapos élete az, ami helyel-közzel zavar. Ugyhogy éjszaka sokkal nyugalmasabban lehet dolgozni, magának van az ember, semmi probléma nincs, sokkal jobban el tudok mélyedni egyedül, kész.

Az író

Beszélhetünk személyes jellegű témákról is?

Minden további nélkül.

OK, engem például tudna érdekelni, hogy mikor, hol születtél, ilyesmik.

1970-ben születtem Debrecenben.

Mely csillagjegy alatt?

A Szűz jegyében születtem.

Hogy keletkezett az álneved?

Szép története van. Az többé-kevésbé standard dolog, hogy Magyarországon ilyen sci-fi/fantasy vonalon nem lehet istenigazából sikeres könyvet publikálni magyar néven. Talán most ez változott, de amikor én elkezdtem írni, akkor még biztos, hogy így volt. Mielőtte megírtam az első regényemet, mindenkinek angol álneve volt, és ez kicsit lázadozást keltett bennem, hogy hát a franc enné meg, miért legyek én is megint egy angol vagy amerikai, és elhatároztam pillanatnyi dührohamomban, hogy akkor én most francia leszek, méghozzá kanadai francia, mert sajnos amerikaiak muszáj maradnom, mert különben megintcsak nem veszik meg a könyvet 😞. Ez a Renier onnan jött, hogy akkoriban vezetem az AD&D-nek a Ravenloft alrendszerében egy nagyon hosszú, két és fél éven keresztül tartó életútjátékot néhány barátomnak, és ott van egy Renier nevezetű család, akik a Pointe-au-Museau nevezetű város urai. Igaz, hogy ők elsősorban hölgyek, de volt közöttük egy úr is, akit Raoulnak hívtak, valamelyik Ravenloft regényben szerepel is a fickó 😊. Ez nagyon megtetszett nekem, még alliteráció is van benne, mondom akkor legyen Raoul Renier. Valamennyit tudok franciául, de nem istenigazából, tehát olvasni nagyjából, de beszélni már nem nagyon. Ezért később utánanézttem egy szótárban, és kiderült, hogy a renier egy francia ige, és azt jelenti, hogy tagadni, nem elismerni; ez még külön pozitívum volt, hogy ilyen jól sikerült választanom. És ugye még az Acél és oroszlánhoz meg a Korona és kehelyhez írtam is ilyen kis szösszeneteket, amikor még a misztifikációt fönn kellett tartani, hogy tulajdonképpen ez a Raoul Renier egy québeci francia úriember, és onnan írkalja az üdvöleteit a magyar olvasóközönségnek. Tetszetős név, és azt kell mondanom, hogy a mai napig is örülök, és úgy érzem, hogy jól választottam.

Abszolút.**Széklábfaragás**

Könyveid és különféle cikkeid alapján kiviláglik, hogy olyan témákban vagy rendkívül járatos, amikben igazándiból nem, hogy a hétköznapi emberek nincsenek otthon, de még azok se nagyon, akik ezekkel a fantasy dolgokkal foglalkoznak. Eleve nem is könnyű ezekhez a dolgokhoz hozzájutni. Te ezeket honnan tudod?

Őszintén szólva merőben magánszorgalomból. Gondolom, ilyesmikre gondolsz, mint a Nekromancia története és ehhez hasonló, főleg a Rúnában publikált dolgaim. Az emberi kultúrát és az emberi műveltség történetét, lerántva róla azt a sok hazugságot és sallangot, amit általában ráaggatnak, rendkívül érdekesítőnek találok. Sőt, ha belegondolunk, akkor tulajdonképpen a végzettségem szerint is valami ilyesmi lennék, merthogy latin-történelem szakos tanár vagyok. Nem mintha egy percet is dolgoztam volna a szakmában 😊! És vannak a mai viszonyok között rendkívül egzotikusnak számító képzettségeim, hogy szerepjáték terminológiával éljek: tudok latinul meg görögül, szoktam ilyen dolgokat olvasni. És valahol a szerepjátéknak vannak ilyen érintőleges kapcsolatai a kultúrtörténettel. Sajnálatos módon az a tapasztalatom, hogy a szerepjátékosok nagy része elhanyagolja műveltségének ilyen irányú fejlesztését, bár ez nyilvánvalóan abból is adódik, hogy még fiatalok; ugye a szerepjátékosok túlnyomó része fiatal. Bevallom őszintén, azon kívül, hogy élvezem is a dolgokat – idézőjelbe téve, mert mindenféle idealizmus távol áll tőlem –, egy kicsit küldetésnek is érzem, hogy olyan témákon keresztül, amik a szerepjátékhoz érintőlegesen kapcsolódnak, fölkeltssem az érdeklődésüket komolyabb dolgok iránt. Volt annak idején egy jogászból lett, nagyon tehetséges és híres kultúrtörténész, Ráth-Végh István. Mondjuk a kommunizmus ideje alatt persze úgy kellett írnia, ahogy írt, de azt a fajta szellemességet és könnyedséget, azt a fajta meglehetősen laza, humoros stílust, ami mellett képes volt rengeteg információt átadni, követendő példának tekintem, és a Rúna ehhez kiváló fórumot ad. Ennek részéről az elméleti háttere, mondom, merő magánszorgalom. Mindent azért csinállok, mert valahol élvezem, na most én élvezem, hogy ezekkel a dolgokkal foglalkozhatok.

Említetted, hogy nincs semmiféle ideológia az írásaid mögött, nem akarsz konkrétan semmit felvállalni. Viszont annak idején engem nagyon megfogott Sötét Mersant-ban, hogy célja van azzal, amit csinál. A felszínen, látszólagosan ugye egy gonosz ember, de amit tesz, egy jobb világért teszi – legalábbis én ezt szűrtem le.

Igen. Mondjuk én ennek a gonosz-jó megkülönböztetésnek nagyon nagy ellenfele vagyok. A klasszikus fantasyt többek között azért bírálok, mert túlságosan egyszerűnek mutatja be a világot. Nyilvánvaló, hogy ez az esztétizmusból következik, meg az olvasóknak a problémáiból stb. stb., de a valóságban nincs olyan, hogy gonosz és jó. Ezek mesterséges erkölcsi kategóriák, amiket az ember teremtett arra, hogy valamivel élvezhetőbbé tegye maga körül a világot, könnyebben lehessen megmagyarázni a környező jelenségeket. Mersant-ban többek között épp egy ilyen figurát próbáltam megalkotni, aki egy kívülálló szemszögéből a kivonata mindannak, ami gonosz. De ugyanakkor mégis lehet vele valahogy azonosulni, mégis van saját értékrendje, egy meglehetősen szilárd erkölcsi alapja, amitől nem tér el semmilyen körülmények között. Más kérdés, hogy ez az értékrend nem esik egybe a környezetében lévő értékrendjével, de célja van, meghatározott elképzelése – más kérdés, hogy az a világ, amit ő ideálisnak lát, mennyire lesz ideális mások számára. Minden egyes főszereplő karakter a szerzőnek a rezonőrje; tehát én amit többek között leginkább utálok: a hazugság, a képmutatás, az álszenteskedés, ehhez hasonló dolgok – na, ez az, aminek az eltörléséért – ha vehetjük úgy – Mersant harcol.

Egy barátomtól hallottam, hogy minden író egész életén keresztül egy könyvet ír, a sajátját. Ezek a regényhősök – bár erre már részint válaszoltál is – mennyire jellemeznek Téged?

Muszáj, hogy jellemezzenek, mert minden főszereplővel a szerző alapvetően azonosul írás közben, és nyilvánvalóan önmagából rengeteg mindent visz bele. Más kérdés, hogy olyan körülmények között, olyan környezeti feltételek között, ami éppen megjelenik az illető regényben, nyilván másképpen cselekszik a főszereplő, mint a szerző tenné. Másrészt van egy nagyon érdekes jelenség. Ha egyszer pasztikusán megalkot az ember nem csak egy főszereplőt, hanem egy jól sikerült mellékszereplőt is, akkor kicsit elveszti fölötté ám az irányítást. Ha már életre kel a figura, amikor megvannak a saját indítékai, a saját motivációi, a saját személyisége, akkor nem feltétlenül azt csinálja, amit a szerző akar tőle. Lehet, hogy ez kicsit misztikusnak tűnik, de egyáltalán nem az. A mindenféle hülye pseudo-mágikus, ál-misztikus hablatyot ebből hagyjunk ki – egész egyszerűen arról van szó, hogy amikor már megalkottál magadban egy fiktív személyiséget (jó szerepjátékosok is tudnának erre példákat), akkor az már öntörvényű egyéniség lesz, és viszik tovább a saját törvényei. És hiába képzelted el a regény szerkesztését ilyen meg olyan cselekményvonalak szerint, a főszereplőd időről időre elkezd berzenkedni, hogy ő ezt nem csinálja. És ha belegondolsz, elgondolod a személyiségét egy integráns figurának – tehát nem egy Drizzt Do'Urdenre gondolsz, akiről az égegyadta világon semmiféle integráns vonását nem tudok föltételezni, hanem egy igazi személyiségre –, akkor rájössz, hogy sokkal inkább tudsz a cselekményen erőszakot tenni – mert hát a cselekmény egy pasztikus, formálható valami –, mint a főszereplőn. Ez időről időre előjön minden hosszabb lélegzetű műnél, regényeknél különösen.

Létezik egy másfajta elvárás is azon kívül, hogy mit vár el egy író a hősétől, méghozzá az íróval szemben az olvasóitól. Nem tudom, mennyire szándékos ez, de nekem úgy tűnik, Te nem nagyon követed azt, amit tőled elvárnak. Például volt két Mersant-regény, és az ember várná a folytatását, de hiába...

Ebben teljesen igazad van. Alapvetően amikor az ember elkezd írni egy hosszadalmasabb történetet – ez már a kommerciális oldala is a dolognak. Nyilvánvalóan adott esetben a kiadónak is az érne meg, ha befejezném a félbehagyott trilógiákat. Csak egész egyszerűen – amivel kezdtük a beszélgetést – rajzanak az új ötletek, és ha egy új ötlet köt le, az foglalkoztat, akkor nem tudok visszatérni a régire, vagy legalábbis nem olyan szinten, színvonalon, amit elvárnak tőlem. Félre ne értsd, amikor az írásról és a vele kapcsolatos dolgokról beszélünk, mindig fölmerül a kérdés, hogy művészet-e ez vagy sem. Nem művészet; amit én csinállok, az semmiképpen nem az. De nem is az a fajta ipari termelés, amit például ilyen dolgok motiválnak, hogy „jó, hát akkor nekem most föltétlenül írnom kell holnapra negyvenezer karaktert, majd megtöltöm valamivel, jó, akkor most ezt a sorozatot kell befejeznem, piszkosul nincs fingom se, hogy mit fog csinálni a főszereplő, semmi elképzelésem, de majd kitalálok valamit...”, na most, ez a tömegiparos. Jó néhány ilyen embert ismerek a szakmában, tényleg ne nevesítsük, mert senkit sem akarok megbántani. Sajnos, mivel alapvetően a sci-fi és a fantasy a megtúrt irodalmi kategóriába sorolható be a legjobb esetben is, ebből következőleg általában ilyenek dolgoznak benne. Én valahol a kettő közé sorolom magamat. A kedvenc hasonlatom erre az, hogy én széklábfaragó vagyok, az a fajta asztalos, aki teljesen függetlenül attól, hogy a székláb akkor is jó, ha ott áll egyenesen és beütik, azért szereti megosztárgálni, szereti farigcsálni össze-vissza, és ismeri az ehhez kapcsolódó iparos mesterfogásokat. Tehát a tömegtermelő és a művész között van valami olyan kategória, hogy tisztos iparos. Én büszkén vallom magam ezen kategória képviselőjének.

És akkor mi az, amit Te művészetnek neveznél?

Na, látod, ez érdekes kérdés! Sci-fi, fantasy vonatkozásában például nagyon kevés, sőt talán semmi ilyen példát nem tudnék mondani. Egy-két fejezetet a *Szilmarilokból* talán, de nem a *Gyűrűk Urát*, az nem művészet, az széklábfaragás. David Gemmelnek egy pár munkáját esetleg, de nem azokat, amik megjelentek magyarul, azokban is található ilyen nyomok, de nem erről szól az egész. Hogy egyébként mit nevezek művészetnek, hát mondjuk Baudelaire-t, vagy Babitsot, vagy Dantét.

Visszatérve a műveidre: akkor a Pokolnak, a Mersant-nak vagy bármelyik másiknak várható folytatása, avagy nem?

Várható. A Pokol folytatása kétharmad részben készen is áll. Csak közben jött ez a sáska-ötlet, és azt meg kellett írnom. Nem volt mese, mozgott, mocorgott bennem, rengeteg ezzel kapcsolatos ötletem rajzott föl, ezeket ki kellett írnom magamból, mert különben hiába ülök le befejezni a Pokolnak a második, Rabszolgavér című részét, nem fog összejönni, mert állandóan más jár a fejemben, nem tudok azon a színvonalon dolgozni, amit elvárnak tőlem. A Sötét Mersant-nak is lesz harmadik, sőt, ha minden igaz, annak további részei is lesznek, azt nem csak trilógiának tervezem. Majd. Abból nincs kész még semmi istenigazából.

Akár egy ötlet, amit lehet előre tudni?

Hú, hát, vissza szeretnék térni ahhoz, ami az első kötetben, a Hitehagyottban volt, tehát novellisztikus fejezetekből szeretném összepakolni az egészet. Egy ötlet, ami már nagyon rég óta dédelgetett elképzelésem: meg akarom írni Mersant szerelmének a történetét. Régóta aktuális, nagyon sokat gondolkodtam rajta, elég jó elképzeléseim vannak róla, csak nagyon bonyolult feladat 😊.

Ilyesmit lehet esetleg tudni, hogy a könyveidből hány példány fogyott el?

Ezt inkább a kereskedelmi résztől kellene megkérdezni, de annyit tudok, hogy egy-egy M.A.G.U.S. könyvem el szokott fogyni tízezer példányban. Az, azt kell mondanom, a mai viszonyok között elég jó.

Egynémely antikváriumokban elég borsos árat kérnek például a Hitehagyottért, ami ugye egyébként már nem kapható.

Ezért többek között én vagyok a felelős, mert addig újrakiadást nem lehet produkálni, amíg az ember meg nem írta egy trilógiának a 3. kötetét. Egyébként az első M.A.G.U.S. regényem, az Acél és oroszlán, és annak a folytatása, a Korona és kehely, hogy annak a 3. részét megírjam, az teljesen esélytelen, legalábbis belátható időn, mondjuk 10 éven belül. Eltávolodott tőlem a főszereplő, kicsit gyengéneke, kicsit esendőneke, egy kicsit taknyosnak érzem, és nem szeretnék már vele foglalkozni.

Viszont épp ez volt benne a jó: hogy nem volt átlagos fantasy hős!

Igen, de a félreértések elkerülése végett, nem a harci képességei terén érzem gyengéneke a fickót, hanem morálisan. Szegény Geor – nyilvánvalóan ehhez az is hozzájárul, hogy amikor róla elkezdtem írni, akkor 20 éves voltam, most 30 vagyok, tehát óhatatlanul más lelkiállapotot tükröz. De míg mondjuk egy Mersant harmadik rész, vagy a Pokol második része közvetlen terveim közt szerepel – ami nem feltétlenül jelenti azt, hogy a jövő hónapban, mert én egy év alatt legfeljebb két regényt tudok írni –, addig hogy Georral, és a róla szóló, Koponya és tör fantáziacímet kapott regénnyel mi fog történni, fogalmam sincs, és nem is gondolkozom rajta.

Egyébként csak írásból és publikálásból élsz?

Csak ebből. Ilyen szinten ezt nem lehet mellékállásban csinálni. Gyakorlatilag én a Valhalla alkalmazottja vagyok – nem tudom, pillanatnyilag hogy hívják a céget, de ha Valhallának mondom, az azt hiszem, mindenkinek tiszta –, így váltakoznak az írások meg a fordítások. Mondjuk a Rúna szerkesztése se nekem, se Csanádnak, se az egész Valhallának nem kimondottan pénzügyi vagy üzleti jelentőségű dolga, mert azt hiszem, azzal nem árulok el sokat, hogy a Rúnán nyereség, mint olyan, nincs... Ezen kívül ritkán ugyan, de szoktam néha külső munkákat vállalni, de az erőteljesen másodlagos nálam.

Lovecraft, Necronomicon

Jut is eszembe, régebben fordítottál Lovecraftet, ami sajnos már nem szokásod. Most olvasom az új válogatást, aminek Az álom fala mögött a címe, és vannak benne furcsaságok...

Pedig Bihari György elég régi Lovecraft-fordító, meg csinált ő egy-két jó dolgot.

Igen, csak vannak benne furcsa dolgok, amik nem annyira tetszenek.

Mondjuk ebben a könyvben vannak olyanok, mint a „Megnevezhetetlen”, amit én is lefordítottam a *Holdárnyékban* c. válogatásba. Meg az „Alhazred lámpája” – lámpása inkább egyébként, ami egyáltalán nem Lovecraft írása, mert ő csak elkezdte írni, és mások fejezték be helyette. Vannak olyan dolgok, mint „Az alkimista” és „A sír”, amik Lovecraft pályája elejéről származó zsengek. És vannak olyanok, mint „Az álom falai mögött”, „Polaris”, „Iranon keresése”, „Más istenek”, amik meg Lovecraft Álom-világához tartoznak, tehát szerkesztői munkát én ebben nem igazán látok, inkább azt, hogy a még le nem fordított Lovecraftokból próbáljunk meg valamit összeválogatni... Ugye hát ennek konkrét üzleti okai vannak. Egyébként Lovecraft 1936-ban meghalt, és már nagyon régen, '86 óta nem kell jogdíjat fizetni érte, ezért népszerű általában. Nem tagadom, annak idején, amikor a *Cthulhu hívását* kiadta a Valhalla, mi is ezért választottuk.

Egyébként neveznéd őt hatásodnak, valakinek, akire felnézel?

Igen, de istenigazából rám a levelezése hatott. A novelláit illetően néha azért beleszúszik olyan dolgokba, amik mai szemmel nézve nem az igaziak. Amikor úgy próbál példának okáért egy iszonyatos szituációt érzékeltetni, hogy elkezd halmozni a jelzőket, hogy „ez iszonyatos, borzalmas, szörnyűséges, irtóztató, gyomorfelkavaró, utálatos, vérfagyasztó” – a harmadik jelzőnél értelmét veszti a további felsorolás. Azonkívül az írásaiban nincs humor, a levelezéseiben viszont van. Rendkívül kellemes humora volt Lovecraftnek, de istenigazából ez nem került át irodalmi működésébe. Személy szerint meg valami nagyon furcsa ember volt, valószínűleg egy kissé elmebeteg. Hatott rám annak idején, ez tagadhatatlan, az írásaival is, de ez még nagyon régen volt, amikor a Galaktikának volt egy Lovecraft száma, amin keresztül megismertem. Akkor beszereztem a műveit, szépen lassan, először német fordításban, mert ugye Bécs közelebb volt, mint az angol nyelvterületek, aztán angolul is. Már egy kicsit kezdtem belőle kiábrándulni, amikor a levelezéséhez is hozzájutottam, és az szenzációs. Ő amerikai viszonyok között művelt embernek számított, ami nem azt jelenti, hogy európai viszonyok között is az lett volna. Azért voltak elég érdekes elképzelései a világról, de legalább megvolt benne az az önkritika, hogy ha valamiről úgy érezte, hogy nem tudja, akkor utánaézett, utánaolvasott. A *Necronomicon* háttérének, szövegtörténeti vázlatának felvázolásakor is sokkal pontosabban járt el, mint bármelyik, a *Necronomicon* a későbbiekben eltulajdonító szerző. Ugyanevezett klasszika-filológia szakon jártam egyetemre, tehát az nem úgy van, hogy valaki írt a VII-VIII. században egy könyvet, és az a mai napig szépen másolatokban fönmaradt, a szöveghagyományozás ennél egy kicsit bonyodalmasabb probléma. Lovecraft legalább próbált ezzel a problémával foglalkozni, míg a többi, Lovecraft-örökséggel foglalkozó szerzők lelkesen alpból úgy vették, hogy persze, itt van egy VII. századból származó arab kódex, ami mindenféle bostoni közkönyvtárakban és egyéb helyeken feltűnik...

Nekem eddig két különféle példány is a kezembe jutott, és az ember már tényleg annyi mindent hallott a Necronomiconról; mi az, ami biztos?

A *Necronomicon* egy kitalált dolog, soha nem létezett. Nagyon szépen misztifikáltak vele. Az a cikksorozat, amit én írok róla a Rúnában, az a részemről történő misztifikáció. De most már mások is beleszálltak ebbe, a következő Rúnában lesz egy másik szerzőtől is a *Necronomicon* kevésbé ismert hagyományozási vonalairól. Kaptam pár úriembertől ilyen örült leveleket, akik azt hitték, hogy ez komoly, és küldjek nekik ilyen meg olyan dolgokat, magyarázzam el nekik. Ettől függetlenül három olyan verziója van a *Necronomicon*nak, ami a mai napig közkezen forog ilyen-olyan okokból. Ezek mind utólagos szerkesztmények. Ez a második, a leghíresebb, ennek van valami történelmi gyökere. Ez a *Simon-féle Necronomicon*, ha a valóságot akarjuk nézni, de a történelmi gyökere nagyon kevés. Annak idején volt Assur-bán-apli könyvtárában, két darab akkád nyelvű ráolvasás gyűjtemény, a Surpú és a Maqrú, amiket *Égetések* címmel lehetne nagyjából fordítani; ezek alapján egész szép szövegfordítások voltak. A korhű szövegek elég sötét fekete mágiát tartalmaztak, de semmi közülük nem volt Cthulhuhoz és egyéb efféle dolgokhoz. Ez a Simon-féle *Necronomicon*, amit magyarra fordítottak, tartalmaz nagyon romlott, nagyon lepusztított, szemmel láthatólag félreértett és össze-vissza zagyvált szemelvényeket, de még mindig jobb, mint a két másik, azokat ugyanis hasraütéses alapokon írták...

Említetted az imént Lovecraft-ról, hogy nem egészen volt normális. Te annak tartod magadat?

Hát, remélhetőleg igen; oly mértékben skizofrénnak, mint szegény Lovecraft volt, azért nem tartom magamat. Vannak örültségeim, azt elismerem, de ezek általában a mindennapos élet különféle vetületeivel kapcsolatban jelentkeznek. Tehát akárcsak Lovecraft, én is eléggé elutasítom azt a világot, amiben élek, de hát ez nem úgy jelentkezik, hogy elfordulok tőle, vagy akármí. Meg ilyen klasszikus dolgok, amik a mindennapi élet szerves tartozékainak tűnnek, kocsí, televízió, mobiltelefon, meg mittudomén, azok nekem nincsenek, és nem azért, mert nem engedhetném meg magamnak, hanem mert mélységes undort érzek attól

a rohanástól, attól az üzleti szellemtől, attól a fajta vadkapitalizmustól, ami mostanában elburjázott. Egy kicsit úgy érzem, hogy a ló másik oldalára estünk át a 40 éves kommunizmus után. Ha például nekem bemutatnak egy embert, hogy ez egy jólmenő üzletember, én azt az embert már úgy magamban elásom, mielőtt egy szót váltottam volna vele. Ha valakit bemutatnak, mint egy ígéretes politikust, azt is elásom egyetlen szó váltása nélkül. Mert egy jólmenő üzletember vagy egy ígéretes politikus, az én számomra nem áll morális alapon 😊.

Magyarság

A magyarság, mint kultúra, érdekel?

Hogyne érdekelne! A hagyományok ápolása, a tradíciók fenntartása, a nemzeti múltnak a tudatos átélése egy nagyon fontos dolog. A probléma csak ott jelentkezik, hogy a magyarság vállalása nálunk sok esetben egyértelmű a magyarkodással. Hát én azért elég jól ismerem a történelmet. Újabban azok a fajta irányzatok uralkodnak, melyek a magyarság ápolása, magyarság fönntartása és hasonló címén egyebet se csinálnak, csak hazudnak, meghamisítják a történelmet, mítoszokat csinálnak a történelemből. Mondok egy egészen konkrét példát. Most volt az 1848-49-es forradalom nagy évfordulója. Azt a töménytelen hülye, süket szemétséget, amit ezzel kapcsolatban ezek kifosztak magukból, az úgy nevezett magyarságukra kényes szervezetek, akár a Magyarok Világszövetsége, akár a drágalátos Csurka úr a MIÉP-pel – a MIÉP-ben az Igazság szót szerepeltetni önmagában egy blaszfémia –, ahelyett, hogy rájönnének, hogy a régi múltnak ezek a bálványá magasztosult figurái ugyanolyan emberek voltak, mint mi, ugyanúgy hibákkal, esendőséggel, ugyanúgy valóságos emberi lélekkel, energiával tele, ahelyett piedesztálra állítják őket, és össze-vissza hordanak róluk mindenféle baromságot. Ugye például egy magára valamit is adó, kuruckodó magyar a mai napig azt magyarázza, hogy Görgey elárulta a szabadságharcot. Számomra 48-49 hőse Görgey Artúr. Amikor elkezdtem foglalkozni ezzel a dologgal, akkor én bizony elővettem a kortársaknak a visszaemlékezéseit, naplóit, a ránk maradt dokumentumokat stb., és hagytam a fenébe a modern feldolgozásokat, megpróbáltam így átolvasni az egészet. Petőfi Sándorról például rendkívül rossz véleményem lett ennek következtében: kevésbé ismert dolog, de az első felelősen megválasztott magyar miniszteriumot Petőfi már a beiktatását követő hatodik napon fel akarta köttetni, Kossuthal, Batthyányval és mindenkivel. Isteni szerencse, hogy nem jutott semmiféle lehetőséghez, hogy a politikában labdába rúgjon. Véleményem szerint rendkívül idegesítő pojáca volt. Soha nem szerettem a forradalmárokat, meg az elvakult embereket, akik egy eszme érdekében mindenre képesek. Aki ott csinált valamit, és aki valóban magyar volt, és aki valóban olyan dolgokat vállalt, amik valami hihetetlen lelkiereőre vallanak, az az én véleményem szerint Görgey Artúr volt. Ezzel szemben ez a könnyű magyarkodás, ami ebben a kuruckodó hozzáállásban nyilvánul meg, hogy „persze, mi vagyunk a legnagyobb nemzet, és különben is egy magyar katona fölér száz NATO zsoldossal, és különben is a Habsburgok ültek rajtunk és szívták a vérünket nem tudom, meddig...” – a Habsburgok között is voltak jók és rosszak. Én például találkoztam és beszélgettem Habsburg Ottóval, és nem tudom különösebben vérszívó alakként elképzelni őt, sőt rendkívül nagy tisztelettel emlékszem vissza a találkozásunkra, mert egy Embert ismertem meg benne, nem biológiai alapon embert, egy homo sapienst, hanem egy morális embert. Az a baj, hogy manapság a magyarság vállalása az esetek kilencven százalékában ilyen kuruckodó, történelemhamisító, mítoszokra támaszkodó, a történelmi igazságra fittyet hányó, kicsit eszképiista színezetet ölt. Legalábbis a véleményem szerint.

Hatások, alapok

Kik azok, akik hatottak Rád, akár úgy, mint író, akár úgy általában, valamint miket neveznél Te alapműnek?

Fantasy területén alapművek, vagy általánosságban irodalom?

Inkább fantasy – általánosságban túl sok lenne...

Igen. Akkor a fantasy területére leszűkítve. Nekem is megvoltak azok a klasszikus korszakaim – a Gyűrűk Urát például mindenképpen alapműnek kell nevezni a fantasy területén. Tíz évig rajongtam érte egészen elképesztő módon, most már látom benne a kisebb-nagyobb bicsaklásokat és hibákat, de ennek ellenére kritizálni a Gyűrűk Urát is csak az kritizálhatja szerintem, aki tíz évig rajongott érte 😊. Tehát mindenképpen el kell olvasnia bárkinek, aki a fantasyvel foglalkozik. Hatni nem annyira hatott rám, bevallom őszintén. Inkább más, modernebb szerzők hatottak rám, például David Gemmel jelentős mértékben, aztán egy Ian Watson nevű szerző, akitől fordítottam is elég sok mindent. A Games Workshopnak nagy előnye volt, hogy meg tudta őt szerezni háziszervezőnek az *Inkvizítorral*, az *Úrgárdistával*, a *Harlekinnel*; nagyon tud írni az az ember. Poul Anderson nagy sci-fi klasszikus, van neki egy *Törött kard* című fantasy regénye, ami zseniális, meg is jelent a

Cherubion kiadásában magyarul. És egy Robert Holdstock nevű illető, akitől még semmi nem jelent meg magyarul, a *Mythago Woods* című könyvében gyakorlatilag a mítoszoknak és az emberi képzeteknek ilyen egészen freudi mélységekbe hatoló dolgait boncolgatja. Kit is mondhatnék még? Ezek voltak alapvetően meghatározó befolyások. Ami nem hatott rám: semmiféle szerepjáték-regény. Ugyanis az a fajta „fantasy”, amit Nyugaton games literature néven emlegetnek, tehát a szerepjátékokhoz illusztrációként íródott regények, legyenek bármilyen híresek, példaként tudnám Salvatore-t fölhozni, olvashatatlanok számomra, borzalmasan rosszak, elképesztően nulla szinten vannak, azon csodálkozom, hogyan tekintheti magát az az ember szerzőnek. A Weis-Hickman páros határeset, jóval kevésbé beképzelték, és valamivel jobban tudnak írni, de... Az volt a baj ezekkel a dolgokkal, hogy a TSR által megjelentetett regények a szerepjátékok illusztrálására szolgáltak. Salvatore a mai napig úgy ír, hogy itt van ez meg ez a szörnyeteg a Bestiáriumból, ezt meg ezt kell benne szerepeltetnie. Milyen zseniális húzás, hogy Drizzt a gyorsító varázsgyűrűt a lábujjára húzza, meg mittudomén – ez nagyon jól kijöhet poénként egy asztal melletti szerepjátékban, ám kibaszottul fantáziátlan, utolsó hülye megoldás az irodalomban. A szerepjátéknak és az irodalomnak vannak átfedési területei, de nem kompatibilisek. Én többek között, és most nem csak hazabeszélek, nem csak a saját írásaimról beszélek, azért tartom rendkívül életképesnek a M.A.G.U.S.-hoz kapcsolódó magyarországi szerepjátékírodalmat, mert nálunk fordítva van: nem a szerepjáték tartja életben az irodalmat, hanem az irodalom tartja életben a szerepjátékot. Abban a pillanatban, hogy ez megváltozik, súlyos, nagyon súlyos problémák keletkeznek...

Jut eszembe: Neil Gaimanról mi a véleményed?

Nem annyira, mint író, inkább, mint képregényszerző hatott rám. Bár mondjuk ezt a képregény szubkultúrát kevésbé ismerem, tehát csak érintőlegesen. Azért a *Sandman* képregények elég erőteljesen megbizsergették a fantáziámat. Szerzőként érdekes; nem vagyok benne teljesen biztos, hogy megint a képregény és az írás feltétlenül egy az egyben átfordítható. Gaimantól részint novellákat olvastam, részint a Pratchett-tel közösen írt paródiakötetét, ami nagyon szellemes, humoros volt, de attól tartok, hogy abban – mivel én mindkét szerző több művét olvastam eredetiben – sokkal több van Pratchettből, mint Gaimanból. Azonkívül Gaiman egy darabig sajnos divattá vált, olyanok is nagyon sokat beszéltek, magyaráztak róla – **élő Vampire szerepjátékosok** példának okáért –, akikről, ha leültél és két szót váltottál velük, kiderült, hogy soha a büdös életben nem tartottak a kezükben Sandman képregényt. Ugye ez a sötét-gótikus világ és életérzés, aminek Gaiman volt az egyik első kifejezője, számomra alapvetően szimpatikus, csak az vele a gond, hogy amikor ezt átveszik, és popularizálódnak, és tömegessé válik, akkor ugyanúgy elsekélyesedik, ugyanúgy pózzá válik, ugyanúgy idiotizmussá válik, mint bármi más. Nem tudom, hogy ebben egyet értesz-e.

Persze, abszolút. OK, ezek a mondjuk úgy, fantasyn belüli hatásaid. De azért érdekelne, hogy az ember elkezd mélyebben foglalkozni ezekkel a dolgokkal, nem csak úgy, hogy játszik egy kis Call Of Cthulhut vagy Vampire-t, hanem mélyebbre kíván ásni, akkor kit érdemes olvasni?

Tehát hogy ugyanezt a dark-gothic hangulatot kinél találjuk meg irodalmi szinten?

Úgy értem, hogy a sötétről nem a fantasy írt először...

Igen. Ha már itt tartunk, akkor két költőt kell olvasni: Baudelaire-t és Babitsot. Lehet, hogy ez nagyon furcsának tűnik, Baudelaire-től a legtöbb ember semmit nem őriz középiskolás korából, Babitsról is csak hülyeségeket. Mélyebben bele kell ásni magunkat ezekbe a dolgokba, rengeteget lehet tőlük tanulni, világnézetben, hozzáállásban. Teljesen más stílus, de szerintem nélkülözhetetlen és kimaradhatatlan François Villon, lehetőleg a teljes kiadásban. Még az se baj, ha Faludy György átköltötte és új dolgokat írt hozzá, mert Faludy érezte Villont, és aki igazán érzi az adott szerzőt, annak jogában áll ilyeneket csinálni. Szintén nagy hatást gyakoroltak rám régi történelmi regények. Nem Jókai, mert ő ma már helyel-közzel élvezhetetlen, túlságosan terjengős a mai ízlésnek. De például olyan kevésre méltatott szerzők, mint Gulácsi Irén a *Fekete vőlegényekkel*, ami egy Mohács környékén játszódó történelmi regény. Az volt az a könyv, amit olvastam 18 éves koromban, és – hozzá kell tennem, hogy kissé elfogult vagyok a női szerzők ellen – azt letettem, és azt mondtam, hogy kész, én így soha a büdös életben nem fogok tudni írni, és a mai napig azt mondom, hogy ez így van. Külföldön is van ennek a régi, klasszikus történelmi regény-vonulatnak jónéhány képviselője: Graham Shelby, Robert Merle, aztán egy François Nahmias a Száz éves háborúról írt egy nagy trilógiát, valamint Michele Peyremaure, aki IV. Henrikről írt nagyszerű könyvet. Ebbe nagyon mélyen belemehetnék, de főleg olyan dolgokat említhetnék, amik nehezen hozzáférhető, ritka könyvek, és általában a tömegek érdeklődésére nem nagyon tarthatnak számat, sajnos. Hogy ha az a kérdés, hogy miből lehet tanulni, hát ezekből lehet. Ezekből elsősorban az író alázatát tanul, látja, hogy voltak, akik sokkal jobban csinálták nála. És ez az alázat, noha természetesen a külső világ felé az írónak mindig öntudatosnak és hiúnak kell lennie, mert elvárják tőle, ez a belső alázat nagyon fontos dolog.

Vannak, akik úgy vélik, hogy a fantasy és a szerepjáték nem más, mint menekülés a hétköznapi

valóságtól...

Tökéletesen igazuk van; az olvasók kilencven százaléka ezért fogyasztja, úgy a fantasyt, mint a science fictiont.

Zene

Teljesen más téma: én ugye alaptól a zene felől közelítek, tehát érdekelne, milyen zenéket kedvelsz?

Zenében sajnos mindig is botfülű voltam, nagyon nincs hallásom. Számomra a zenehallgatás mindig személyes élmény, ezért például koncerten utoljára 13-14 éves koromban jártam. A koncert nem arról szól, hogy zenét hallgass, hanem arról, hogy szétüsd az agyadat valamivel, rosszul értelmezett közösségi együttérzésből – ez az én véleményem. Amikor még sok zenét hallgattam, őszintén szólva metalt hallgattam leginkább: P.Mobil, Edda (mielőtt a Pataky meghülyült volna), Pokolgép, ilyesmik. Az Eddában külön pozitívum volt számomra, hogy vidéki zenekar volt, ráadásul Miskolcra én elég sokat mászkáltam. A mostani Eddáról hogy ne nyilatkozzak 😊! De a '80-as évek elején még voltak nagyon komoly értékei, amikor még Slamovits is ott volt, normális zenéket játszottak, amikor még nem ment el ilyen taknya-nyála egybefolyós könnytengerbe az egész. Amikor nem csinált egy alig ismert zenekari tag halálából gyomorfelkavaró nyilvános látványosságot a temetésén – na én akkor undorodtam meg Patakytól. A halál egy méltóságteljes dolog, és Pataky csak azért csinálta, hogy ott legyenek mindenféle újságok, kamera, és mindenki lássa, hogy ő ott zokog és nagyon rosszul érzi magát. A világ egyik legszemetebb emberének tartom ilyen képmutatás és álszentség tekintetében. Schuszter Lóri viszont hú maradt önmagához a mai napig 😊! Sajnos nála műveltségbeli problémák vannak. Visszatérve a magyarság kérdésre, amit korábban feltettél: a Mobil csinálta annak idején először a Honfoglalást, amikor ez még egyáltalán nem volt természetes, meg még javában vonaglott, végórát élte a kommunizmus. Voltam kinn akkor koncertjükön, és nagyon nagy élmény volt.

Élet, halál

Szóba került a halál: mit gondolsz, mi van az élet után?

Semmi.

OK. A műveid finoman szólva valláskritikusak. Erről is mondj pár szót légy szíves!

A vallásnak, mint hagyománynak, tradíciónak nem vagyok ellensége, elrontója semmi esetre sem. A vallás alapvetően az emberi létnek gyengeségéből fakad. Lássuk be, mindenkinek az életében önmaga a főszereplő, és nem tud elképzelni egy olyan világot, amiben ő nincs, nem tud szembesülni a saját halandóságával. Egy borzalmas gondolat számára, hogy egyszercsak megszűnhet létezni, mert a saját világának mindenkinek saját maga a középpontja. És teljesen logikus elképzelés, hogy ha ő nincs többé, akkor az egész világ sincs többé. Egyébként Lovecraftnél az egyik kedvencem az a felismerés, hogy az ember egy micsoda porszem, micsoda senki a világhoz képest, és hogy egy idő után kész, vége a dolognak. Az egész világ el fog pusztulni, nyilván csak az én saját szemszögemből, de teljesen mindegy, hát én a saját szemszögemből érzékelem a világot. Ezzel nagyon nagyon kevés ember bír nem csak szembesülni, hanem hogy ezt fel is fogja és ne meneküljön valahová. A különféle túlvilághitek ebből a fajta ösztönös menekülési kényszerből adódnak. Ha a vallásokat megnézzük – foglalkoztam elég sokat a témával, még talán a buddhizmus az, ami talán ahhoz képest, hogy vallás, a morális lény gondolkodásához leginkább közel áll –, alapvetően az összes vallási tézis erre vezethető vissza, az emberi lények ösztönös, gyökeres menekülési kényszerére, arra, hogy nem bírja fölfogni, hogy egyszerűen vége van mindennek. Ebből kifolyólag a vallás egy valóságos igényt elégít ki, az emberek kilencven százalékának igényét. Teljesen mindegy, hogy milyen korban élünk, ugyanúgy voltak a középkorban is olyanok, akik rájöttek erre, hogy vége van és kész, legfeljebb nem hirdették. Tudnék mondani neked egy Werner von Urslingen nevű német zsoldosvéért kapta ezt a nemesi címet. Ő a nyakában egy „Isten az egész emberiség és minden irgalom örök ellensége” feliratú medált viselt, és a halála óráján közölte a pappal, aki odament hozzá, hogy „jó, rendben van, hagyjuk most ezeket a dolgokat, tudom, hogy úgy sincs itt semmi” – csak akkor ezt kevésbé vallották meg. A vallás egy mankó, a gyenge emberi lények istápolása, és mint ilyen, hazugság, mint ilyen, képmutatás. Említettem, hogy ezeket a dolgokat, mint hazugság, képmutatás, utálom. Az, hogy az én írásaim vallásellenesnek tűnnek – egyházellenesek inkább, azt azért tegyük hozzá –, annak a képmutatással és hazugsággal szembeni ellenszenvem az elsődleges oka.

A Templom Lovagrendje

De nem vagyok valami militáns antiklerikális személyiség. Sőt, ami azt illeti, tagja vagyok a Templom Lovagrendjének... Már halál komolyan, a Vatikánban alapított Templomi Lovagrendnek. A régi Templomos Lovagrend jogutódjának.

Tehát van köze a templomos lovagok híres rendjéhez...

Mondom, pápailag elismert jogutódja...

Hogy lehet oda bejutni?

Volt egy szponzorom, úgy ☹️... Már a szponzort nem anyagi értelemben éve. Nem nagyon szoktam eljárni őszintén szólva szertartásokra meg hasonlókra, viszont végre egy fórum, ahol hasznát vehetem annak, hogy tudok latinul! Nagyon jó, hogy a renden keresztül megkapok különféle történelmi munkákat, meg különféle latin szövegeket, amikkel úgy elszórakozgatok...

Gondolom, olvastad Umberto Ecótól a Foucault-ingát.

Igen.

Lehet, hogy tévedek, de nekem abból az jött le, hogy például a templomosok is, meg egyáltalán, ahogy ő mondta, az „ördögösök”; szóval ez mind-mind arról szólt, hogy hatalom...

Nem, ezt viszont, merem állítani, nem egészen így van. A hatalomvágy, a hatalom óhajta alapvetően infantilis tulajdonsága az embernek. Ráadásul a történelmi templomosoknál messze nem erről volt szó. Csak az ő emlékezetük egy kicsit elmosódott. Többek között én a rendben éppen ezen dolgozom, tehát egy történelmi munkát akarok összehozni, ami a templomosok valóságos múltját, valóságos szerepét nagyjából-egészéből tisztázná. Bár nem tudom, mennyire lehet ezt még tisztázni, mert a templomos névvel rendkívül sokan visszaéltek. Szép Fülöp annak idején a perben amit csak össze tudott szedni, a legkülönfélébb eretnokségeket, ördögimádást, mit tudom én, mit próbált volna rájuk bizonyítani. Hát ez valóban a hatalomról szólt, egészen pontosan a francia központosított monarchia megteremtéséről. De mivel a lovagrendet akkor valóban szétűzta, és a lovagrendről ez maradt fenn, hogy „hát persze, ilyen misztikus dolgokkal foglalkozott, mágiával, Baphomet, mit tudom én, mi”, ezért később, mikor a XVIII. században – ugye St.Germain gróf, Cagliostro stb. – fölvirágozott ez a fajta vonal, rendkívül sokan éltek vissza a rend nevével, és ez a mai napig is megvan. Ha belegondolsz, a szerepjátékokban is megjelenik: a Nephilim a legszebb példa rá, stb. stb. A történelmi templomosokhoz ennek nem sok köze van gyakorlatilag. Soha létezett ilyen szabadkőműves jellegű szervezet, ez egy harcos lovagrend volt. A mai napig egyébként az avatáson megkapjuk a pofont, hogy „ez legyen az utolsó arculütés, amit életedben eltűrsz”, így szó szerint, csak persze latinul.

Világ ma-holnap

Végül: szerinted mi lesz a világban, a jövőben, merre tart az emberiség, ilyesmi?

Őszintén szólva ezen feltűnően ritkán gondolkozom el ☹️. Nagy, globális kérdések nem annyira foglalkoztatnak. Alapvetően az az irány, amerre most az emberiség megy, szerintem egészségtelen. Én biztos, hogy jobban éreztem volna magamat 100 évvel korábban. Általános értékválságot látok, különösen nálunk persze, de valahogy mindenütt az egész világon. És általános hazugság-özönyt és -mániát, továbbá az önálló személyiség méltóságának a rohamos csökkenését. Mert ha belegondolsz, hogy Clinton elnök szexuális kalandját az egész világon kiplakatirozták és majdnem lemondatták miatta, hát, nem tudom... Például az Egyesült Államok megalapításakor Thomas Jeffersonnak három néger rabszolga ágyasa volt, akiktől egyébként születtek is gyerekei, és a mai napig élnek a leszármazottak, még pert is indítottak, és genetikai vizsgálatok alapján kiderült, hogy valóban a leszármazottai. Jeffersonnak annak idején senki nem problémázott azon, hogy – erőteljesen fogalmazva – kit kúr meg és kit nem... Az, amikor az amerikai nyárspolgár ilyen dolgokba köt bele az elnökénél, az valahol az emberi értékek súlyos devalválódása, a legkisebb közös nevezőnek az uralma. Így volt a kommunizmusban és szerintem így van a kapitalizmusban is. Hogy hová fog menni a világ, hogy őszinte legyek, fogalmam sincs; nem biztos, hogy jó irányba.

